

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, dnia 23 lipca 2015 r.

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
Stanisław Trociuk**

III.7066.67.2014.IM

**Pan
Marek Bucior
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Pracy
i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że Rzecznik Praw Obywatelskich jest adresatem skarg na nieprawidłowe stosowanie przez organy rentowe regulacji prawnej dotyczącej proporcjonalnego obniżenia podstawy wymiaru składek w odniesieniu do osób prowadzących działalność gospodarczą.

W opinii organów rentowych proporcjonalne obniżenie podstawy wymiaru składek dotyczy wyłącznie osób prowadzących działalność gospodarczą, które zadeklarowały kwotę najniższej podstawy wymiaru składek. Pogląd ten nie znajduje uzasadnienia w świetle przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121). Zgodnie z art. 18 ust. 8 tej ustawy podstawę wymiaru składek osób prowadzących działalność gospodarczą i osób z nimi współpracujących, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje przez okres od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku

Wyjątki od powyższej zasady ustawodawca wskazał w ust. 9, który stanowi, że za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni

kalendaryzowanych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. Zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku (ust. 10).

Zdaniem Rzecznika z art. 18 ust. 9 i 10 ustawy systemowej nie wynika, że chodzi o zawężanie możliwości proporcjonalnego pomniejszenia jedynie w stosunku do najniższej podstawy wymiaru składek, ale o wyraźne wskazanie, że nawet najniższa podstawa wymiaru podlega proporcjonalnemu pomniejszeniu. Skoro prawo do proporcjonalnego pomniejszenia podstawy wymiaru składek ustawodawca przyznał osobom deklarującym minimalną podstawę wymiaru składek, to tym bardziej takiego prawa nie mógł pozbawiać ubezpieczonych, którzy zadeklarowali wyższą podstawę wymiaru składek od minimalnych. Odmienna interpretacja, taka jaką prezentują organy rentowe, prowadziłaby do nieuzasadnionego uprzywilejowania tych ubezpieczonych, którzy zadeklarowali podstawę wymiaru składek w minimalnej wysokości i w konsekwencji do naruszenia zasady równego traktowania wszystkich ubezpieczonych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 3 maja 2013 r., sygn. akt III AUa 1510/12). Powyższy pogląd znajduje potwierdzenie w dostępnym Rzecznikowi orzecznictwie sądów apelacyjnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 9 lipca 2009 r., sygn. akt III AUa 908/09, wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 1 października 2014 r., sygn. akt. III AUa 363/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 lutego 2014 r., sygn. akt III AUa 705/13). Kopie powyższych orzeczeń przekazuję uprzejmie do wiadomości.

Pogląd organów rentowych, że proporcjonalne obniżenie podstawy wymiaru składek dotyczy wyłącznie osób prowadzących działalność gospodarczą, które zadeklarowały kwotę najniższej podstawy wymiaru składek powinien zatem zostać zrewidowany, ponieważ prowadzi to do nie znajdującego racjonalnego uzasadnienia zróżnicowania ubezpieczonych w zakresie obowiązku opłacania składki i pozostaje w kolizji z konstytucyjnymi zasadami równości wobec prawa oraz sprawiedliwości społecznej. Dodatkowo wskazać należy na treść art. 2a ust. 1 i 2 ustawy systemowej, który statuuje zasadę równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, dotyczącą przede wszystkim objęcia systemem ubezpieczeń społecznych, obowiązku opłacania składek i obliczania ich wysokości.

Z tego względu, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648), zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o przedstawienie stanowiska w przedstawionej sprawie.

zał. plik

Z poważaniem
Podpis na oryginale